

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Hac hebdomade, conformes mysterio Ascensionis Domini considerationes
& veritates ex primo capite Actuum Apostolorum eruuntur, atque his velut
stimulis & motivis excitantur corda nostra, Vt Qvæ sursum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

dere, qui non semel, non una in re, non in re temporali aut civili; sed quoties septenas illas iterat preces, in quibus salutis nostræ summa vertitur, toties ille cōtra animā suam loquitur, contra mentem, contra salutem; *Oratio eius execrabilis, ORATIO eius in peccatum.*

Prov. 28.
Ps. 108.

Certè si duntaxat uni deesset petitioni sincera mens, si vel unum oranti adesset vitium, quod uni è septem adversaretur virtuti; solum hoc sufficeret ut quod ait sanctus Augustinus, tota penitus exhauriatur oratio; quanto magis id pavendum, quando vix unum deest, quin omnes simul ex æquo pessundentur precandi formulæ!

Quamobrem nō modò id manifestè patet,

quòd usque modò, nihil quidquam vitiosus petierit, quod sanè est luctuosum; sed quod sibi etiam graves accersiverit pœnas, qui contra animam suam tam sæpe tam audacter locutus est. Et quanti refert non in eo mori statum, in quo nullus sit orationis usus & fructus, tanti scito tua interesse, non in his vivere vitiis, quorum finis interitus, interitus fictionū, interitus precum, interitus salutis animæ.

Quæ de Oracione hinc plura suggeri possent. vide in sequenti Feria Rogationum.

Ad hæc verò Verba quæ supersunt ex Evangelio: *Ipse Pater amat vos quia me amatis*: Tota est hebdomada 3. Adventus in 1. parte, ubi de amore Christi.

HAC HEBDOMADÆ, conformes Myserio Ascensionis Domini Considerationes & Veritates, ex primo Capite Actuum Apostolorum eruuntur: atque his velut stimulis & motivis excitantur corda nostra, *ut que sursum sunt quarant & sapiant, ubi Christus est in dextera Dei sedens.*

FERIA SECUNDA. IN ROGATIONIBVS.

DE PRIMO MOTIVO COELESTIS Desiderii. Quod ibi promissum nobis sit Regnum Dei.

Præbuit seipsum vivum post Passionem suam in multis argumentis, per dies quadraginta, apprensens eis, & loquens de Regno Dei. Actuum 1.

VERITAS PRACTICA.

Quantam in te vim habet desiderium Regni Cœlestis, tantam tibi vim facies.

ni cœlestis, tantam tibi vim & violentiam facies: aut certè quantum deoris huic violentia, tantum & desiderio.

I. PUNCTUM.

RATIO est, quia quantam in nobis vim habet desiderium rei cuiuslibet, tam potens est & efficax, ut complectatur medium, quod ad eam obtinendam in primis est necessarium.

Sed ad Regnum cœlorum imprimis est necessaria vis & violentia nobis faciendæ.

Ergo quantam in te vim habet desiderium Reg-

TAMETSÌ Regnum illud, de quo cura Apostolis sãpissimè Christus egisse dicitur, possit Ecclesia intelligi, sive Religio Christiana, cuius sacramenta, præcipuasque ceremonias tunc ordinavit & suis observanda tradidit: quia tamen non alio sine mi-

licentem

litantem hic Ecclesiam instituit, nisi ut Triumphantem in cælo faceret & regnantem, neque alia lege subditos sibi homines habere voluit nisi ut eosdem Reges constitueret; idcirco commodè Regnū illud Dei, Regnum ipsum est cæli, ubi non modo Deus regnat in Beatis, sed & Beati regnant in Deo. *Accipient*, inquit Sapiencia, *regnum decoris & diadema speciei de manu Domini*. Er aperte Apostolus, *si, ut sinebimus, & contregnabimus*. Denique sic agnoscunt omnes Beati dicentes Domino; *Redemisti nos & fecisti nos Deo nostro Regnum*. O qualis ille Rex est, & quale eius Regnum, cujus quotquot sunt servi, tot sunt Reges! Quam piè sanctus Augustinus: *Non timuit ille habere cohæredes quia hæreditas eius non sit angusta, si multi eam possederint. Illi ipsi ceriè eo possidente fiunt hæreditas ipsius, & ille vicissim sit hæreditas illorum*.

Hoc itaque cogitandum esset attentius, atque inde motivum efficax deducendum ad excitanda nostra desideria, hoc vel maximè tempore, quo Christum illic ascendente collimus, ubi nos secum aliquando regnare vult, & interim regni sui cupiditatè accendi. Quale illud est, proh Deus immortalis! quale illud in omnium hominum animis, *Regem esse!* & quanta regnorum disparitas, Terreni & Cælestis! Quidquid enim est in terreno incommodi, longè abest à cælesti! & quidquid in illo est fœlicitatis & commodi, purius & abundantius in cælo est. *Perस्पicietis immarcescibilem gloria coronam. DABO tibi coronam vitæ. POSSIDETE paratum vobis regnum à constitutione mundi*. O quis hæc credat & non excitetur? ô quis hæc audiat à Scripturis, & non credat?

Verum audienda est etiam proposita Veritas, & altè animo infigenda: *Quod quantum est desiderium Regni huius Cælestis, quantum est efficax, & quantum in te vim habet, tantam tibi vim & violentiam facies*. Quando enim res desiderata non potest acquiri sine aliquo medio, certum est tantum esse huius medi desiderium, quantum & rei cuius est medium; unde fit ut tanta in omnium mortalium animis infixæ sit pecuniæ cupiditas quanta sentitur; quia cum multa desideret homines & ad illa comparanda medium singulare sit pecunia, quanto omnes honorem, commoditates, vitamque ipsam diligunt, tantè pecuniã amant sine qua commodè non putant posse

vivere. Atque inde translaturum est, ut, si quid etiam valde opportunum ad beatitudinem vel sanctitatem facta nobis Scriptura commendatum velit; tanquam pecuniam illud commendet; *Si quasi servis eam*, inquit Sapiens de sapientia, *quasi pecuniam, & sicut thesauros effoderis illam*, id est, quanto affectu solet quæri pecunia. Cerrè est pudor si non majori affectu cælestia & spiritualia prosequamur, sed longè magis pudendum, cum hæc etiam multò minus quam pecuniam inquiramus.

II. PUNCTUM.

SED ad Regnum Cælorum inprimis requiritur ut vim & violentiam nobis faciamus.

Sic enim exprèsè Christus Dominus; *Regnum Cælorum vim patitur, & violenti rapiunt illud*. Atque ita quando nihil aliud esset, quàm eius ordinatio & tale decretum, ut nullus regnum illud possideat, nisi sibi suisque moribus inordinatis violentiam faciat ad eos comprimendos, satis superque esset ad fidè & praxim. Quis enim in re tam aperta dubitare possit?

Verum & manifesta ratio est, cur ita necessariò vis & violentia nobis sit adhibenda. Nàm cum necessaria sit virtus, necessaria Humilitas, Castitas, Caritas & aliæ similes; non possint autem virtutes efficaciter exerceri, nisi naturæ corruptæ vis & violentia inferatur; tam necessaria est hæc violentia, quàm ipsa virtus; & sicut de una virtute ait Apostolus, *patientia vobis necessaria est, ut voluntatem Dei facientes reportetis promissionem*, sic planè de vi nobis inferenda, cum alioqui nulla sit solida virtus. *Qui vicerit, dabo ei sedere mecum in throno meo, sicut & ego vici, & consedi cum patre meo in throno eius*. O SICUT ET EGO VICI, quam multa hic ad affectum! quasi aperte diceretur, non aliter sedebit mecum, nisi pugnet & nisi vincat; cum ego ipse non aliter scissionem illam meuerim quàm pugnando & vincendo.

III. PUNCTUM.

QUANTUM ergo in te vim habet desiderium regni cælestis, tantam tibi vim facias omnino necesse est; Quia hæc est certissima & unica nota veri desiderii, ut sit efficax, & amplectatur medium necessarium ad rem desideratam obtinen-

Prov. 11.
Ib. 13.

obtinendam; aut si non aliud amplectitur, nõ est efficax, non est verum desiderium sed calsum, inane & miserum; unde Sapiens: *desideria occidunt pigrum, noluerunt enim quidquam manus eius operari, tota die concupiscit & desiderat: qui autem iustus est tribuet & non cessabit.* De illo scilicet pigro loquitur, de quo antea dixerat: *vult & non vult piger*, id est, vult finẽ, & non media, quod est absolute nolle; nunquam enim finem assequetur, & hoc unũ haberet ex desiderio suo ut valde torqueatur & penẽ occidatur sine ullo fructu, quandoquidem non assumit media necessaria: qui autem iustus est; id est, qui iuste de rebus iudicat, & qui in his comparãdis ordinata servat media, tali rerum abundantia fruatur, ut de suo etiam aliis liberaliter & indefinenter tribuat.

Hic tibi quis animus? quale est tuum cœli desiderium? qualis vigor & violentia quam tibi facis? qualis esse soles in occurſu difficultatum? An emolleſcis? an expugnas & vincis quidquid durũ & asperum se objicit? Tũ enim maxime vis inferenda cũ reluctatur appetitus, tũ de Regno Cœlorum agitur, tũ ostendis quantum illud facias & appetas. O quam remisse & frigidẽ, cũ vix unquam tecum pugnes & semper difficultati cedas! Itane verò Regnum contemnitur? Quæ bella, quæ vitæ discrimina non libenter suscipiunt homines, ut Regnum, ut provinciam, ut urbem, ut castellum acquirant aut conservent? Et pro immortalis gloria, pro nunquam perituro Regno vix decertatur, cũ tamẽ nisi pugnetur non adveniat: certa verò sit & parata decertanti victoria & coronam Bonum certamen certavi, ait Athleta nobilissimus, *cursum consummavi, fidem servavi, in reliquo reposita est mihi Corona iustitia, non solum autem mihi, sed & iis qui diligunt adventum eius.* Et verò, inquit idem: *qui certat in agone, nõ coronabitur nisi legitime certaverit.* Et rursum: *Omnes autẽ qui in agone contendit, ab omnibus se abstinet, & illi quidem ut corruptibilem coronam accipiant, nos autem incorruptam.* Ego igitur sic curro, non quasi in incertum; sic pugno, nõ quasi aerem verberans: sed castigo corpus meum, & in servitutẽ redigo, ne forte cũ aliis prædicaverim, ipse reprobus efficiar. Audisne anima, & non expavescis! Hem, nisi Apostolus pugnet, timet excidere regno, licet parato, & tu nõ timebis!

2. Tim. 4.

Ibid. 2.

1. Cor. 9.

Apoc. 3.

Ecce venio cito, dicit Rex Regum, tene quod habes, ut nemo accipiat coronam tuam.

AD Evangelium de Rogationibus, Lucæ undecimo; præter illa, quæ proxime præcedenti Dominica proponuntur de oratione, distribui possent in tres Rogationum dies, tria illa quæ à Domino commendantur, *petite, quarite, pulsate.* Quæ tria verba licet unum & idem, ad maiorem commendationem, videantur significare; nõ deest tamen in singulis, observanda vis aliqua, quæ rem magis auget. Est enim in quarrendo nonnihil amplius operæ quam in petendo. Et dum moram quis patitur in pulsando, quis non videt ibi diutius persistendum, & aliquid gravius obeundum? Quamobrem eæ potissimum seliguntur Veritates quæ & unicuique Verbo conformes sint, & proponant præcipue, quid ex nostra parte desit, quò minus rectè defungamur his quæ à Christo commendantur, ut defecto malo remedium facilius adhibeatur.

PETITE & dabitur vobis. Luc. 11.

Nisi diligenter advertas; Quod petis à Deo iustius; hoc est quod petis iniustius.

In 3. parte, Feria 3. & Sabbato hebdomada 7.

Si vis quod non habes, da quod habes

In 1. parte, Dominica 2. post Epiphaniam.

Si forte times mediatorum Christum; non ille timeret alios mediatores.

Tot ipse tibi exhibet, si velis, adhibendos; quot habet sanctos.

In 4. parte, Sabbato hebdomada 26.

QUÆRITE, & intervenietis. Luc. 11.

Quò sæpe vehementius aliquid Deum oras, ore quidem illi altas propius, sed corde distas longius.

In 3. parte, Feria 4. hebdom. 14.

Si quod creditur necessarium, quærenti desit: credendum potius non illud esse necessarium, quam quòd quærenti desit.

In 4. parte, Feria 2. hebdom. 21.

Sicut pietas valet ad omnia, sic omnia valent ad pietatem.

In 2. parte, Feria 6. hebdomada Pentecostas.

PULSATE & aperietur vobis. Luc. 11.

Nisi

Nisi cor, lingua, & manus ad devotionem simul conspirent, ipsa exspirabit devotio.
In 4. parte, Feria 5. hebdomadae 26. Vbi qua dicuntur de devotione, facile possunt de oratione & de perseverantia intelligi.

Veri fiducia, confidenti nunquam infida.
In 2. parte, Feria 3. hebdomadae post Pascha.

Sicut qui nimis satagit, non satis Deo fidit, sic nequeis, qui de suo non satis agit.
In 3. parte, Sabbato hebdomadae 14. ubi de Canana.

Vide & in 2. parte, Feria 5. hebdomadae 3. in Quadragesima, ubi de perseverantia, quae dum caetera pugnant virtutes, sola vincit.

FERIA TERTIA.

DE SECUNDO MOTIVO EXCITANDI In Caelum desiderii: quod ibi omnia nostra desideria compleantur.

Igitur qui convenerant, interrogabant eum dicentes; Domine si in tempore hoc restitues Regnum Israel? Dixit autem eis: non est vestrum nosse tempora, vel momenta, quae Pater posuit in sua potestate. Act. 2.

VERITAS PRACTICA.

Qua ratione terrena tantum & non caelestia desideras, eadem necesse est ut caelestia tantum & non terrena desideres.

RATIO est, quia idcirco terrena tantum & non caelestia desideras, ut appetitiones animi sic facilius expleantur.

Sed ex plendis appetitionibus animi necesse est potius, ut caelestia tantum, & non terrena desideres.

Ergo qua ratione terrena tantum & non caelestia desideras, eadem necesse est ut caelestia tantum & non terrena desideres; Quod quam sit ad praxim perutile, diligenter inquirendum.

I. PUNCTUM.

CUM nondum scirent Discipuli, quo Christus tempore quo ve modo, Regnum suum in hoc mundo manifestaret, vehementer id aiebant rescire, ac propterea illum omnes interrogant, quasi uno omnes desiderio rei tantae & tamdiu expectatae tenerentur: Domine, si in tempore hoc restitues Regnum Israel. Id est Israelitico populo, cui a Romanis erat substractum & translatum ad

Hayneusve Pars 2.

Herodem Idamaeum. At Christus volens eos avertere a cogitatione Regni temporalis ad Coeleste & aeternum, hoc unum eis respondit: Non est vestrum, nosse tempora vel momenta quae Pater posuit in sua potestate; quasi diceret, quamdiu hic vivitur, ponendus modus curiositati ac humanis desideriis; non est hoc tempus neque locus cupiditatis etiam licitae & honestae adimplendae; Caelo ista reservantur, ubi quidquid volet rationalis appetitus obtinebit; sicut ante illis expresse dixerat, *In Ioan. 16. illo die me non rogabitis quidquam, quia videlicet, ut ait sanctus Augustinus, videbimus eum ubi iam nihil rogemus, nihil interrogemus, quia nihil desiderandum remanebit, nihil quaerendum latebit.*

Hic ergo attentius cogitari posset de hac futura in Caelo foelicitate, qua plene satiabitur anima; & inde sic exardere desiderio Dei videndi, nihil ut praeterea desideres, *Apparebo Ps. 16. conspectui tuo, satiabor cum apparuerit gloria Ps. 85. tua! QUAM dilecta tabernacula tua, Domine virtutum, concupiscit & deficit anima mea in atria Domini. Cor meum & caro mea exultaverunt in Deum vivum. Qui ut affectus solide & efficaciter ad fructum & effectum concitentur, opportuna est admodum veritas, qua sic urgemur ad reprimenda quaeque terrena & humana desideria, Vt illa ipsa ratione, qua terrena*

V V rena

rena tantum & non cœlestia desideras, eadem necesse sit cœlestia tantum & non terrena desideres.

Quenam porro est ratio, cur terrenis a deo teneamur affectibus, vix autem cœlestia nos ullo modo moveant? Nempe ut rei desideratæ appetitus sic facilius expleatur. Est enim desiderium animæ, velut quædam fames corporis seu velut appetentia cibi, quæ tandiu corpus vexat, donec satietur. Sic a Sapiente,

Prov. 30. concupiscentia comparatur sanguisuga cuius filia id est appetitiones semper dicunt, affer, affer: Quia scilicet hæc earum est natura ut semper appetant, donec expleantur. Atque hinc fit, ut, cum terrena sint magis sensibilia & præsentia quam cœlestia, non modò magis illis afficiamur quam cœlestibus, sed ita toti afficiamur, ut quod dicit Psaltes, *transeamus in affectum sive in concupiscentiam cordis*, id est, quidquid sumus, intellectu, voluntate, memoria, & totis affectibus, circa res terrenas & humanas occupemur, seu sperando, seu timendo, seu gaudento, seu dolendo, prout illæ occurrant, vixque aliquid super sit animi ad res cœlestes & divinas cogitandas. *Pro nihilo habuerunt terram desiderabilem!* Imò et si cœlitus, ut laque sit, æternæ beatitudinis infunderetur cogitatio, statim repellitur, ne quid subducatur aut detrahat humanis illis affectibus quibus toti, terrenis bonis inhiamus.

Pf. 72. *O curva in terras anima, & cœlestium inanes!* *Prop. 4.* *FILII hominum usque quo gravi cordo!*

Certè oportet humanum cor esse valde grave, quod non obstantibus tot motivis quibus ad cœlestia sursum attrahitur, semper deorsum recidat, & quærenti Prophetæ *usque quod sint homines tam gravi & depresso corde*, respondendum sit ita esse ab incunabulis, aut ab ephebis, usque ad tumulum. *Hæc videlicet occupatio magna creata omnibus hominibus, & iugum grave super filios Adam, à die exitus de ventre matris eorum, usque in diem sepulture, in matrem omnium, ut ait Sapiens.* Hæc sunt spinæ suffocantes sementem Evangelicam, ut nullum ferat fructum. Hæc sunt eorum excusationes, qui ad cœnam magnam invitati non lunt venire. Hæc denique desideria multa inutilia & nociva, quæ mergunt homines in interitum & perditionem. Nempe ita immerguntur suis desiderijs ad explendum rei desideratæ appetitum, ut potius intereant quam expleantur, & potius desinant vivere quam appetere. O verò nociva desideria.

Eccl. 4. *Luc. 8.* *Ibid. 14.* *2. Tim. 6.*

Eccl. 4. *Luc. 8.* *Ibid. 14.* *2. Tim. 6.*

Eccl. 4. *Luc. 8.* *Ibid. 14.* *2. Tim. 6.*

Eccl. 4. *Luc. 8.* *Ibid. 14.* *2. Tim. 6.*

II. PUNCTUM.

ATQVI ob hanc ipsam causam, nempe ut appetitiones nostræ plenius & facilius expleantur, res nobis tantum cœlestes & non terrena desideranda sunt.

Quia videlicet si solæ desiderentur, solæ sunt capaces explendis nostris desiderijs, non in hac quidem præsentia vita, sicut in futura, plenissime & superabundanter magis quam credimus: sed quantum interim idonei sumus prægustandæ illius supremæ felicitatis, tantum illa sola felicitas verè concupita, seu Deus ipse desideratus nostrum potest explere desiderium. *Qui replet in bonis desiderium nostrum.* Hoc illi tanquam proprium & singulare dicitur: hoc ille solus efficit, sed diversimodè secundum statum nostrum: perfectè quidem & completè in cœlo à possidentibus; hic autem à desiderantibus inchoatè & incompletè, si videlicet comparatur desiderium cum ipsa possessione.

At si fiat comparatio cœlestis desiderij cum terreno, tunc cœleste dicendum est explere animum tam perfectè quam hic potest expleri, dummodo scilicet sit purum & defecatum desiderium, id est, nullius rei terrenæ affectu permixtū, sive ne ut illa permixtione inficiatur, sive ne in plura dividatur & debilitetur. Hoc enim habent desideria cordis humani, si pura sint & non permixta, ut rei desideratæ naturam & proprietates participant & quodammodo induant; unde fit, ut sicut terrena desideria non possunt satiare appetitum, quia res ipsa terrena quæ desideratur non est capax hujus satietatis efficiendæ: ita planè cœlestia desideria nos replent & satiant, quia hoc est proprium rei cœlestis quæ desideratur, ut nos exsatiat & repleat.

Omnis qui bibit ex aqua hac, sitiet iterum, ait Ioan. 4. Dominus de terrenis desiderijs: qui autem bibit ex aqua quam ego dabo ei, non sitiet in æternum, sed aqua quam ego dabo ei, fiet in eo fons aque salientis in vitam æternam, NEMPE, inquit S. Chrysostomus, qui habet in se fontem non afficitur siti, sic desiderium vitæ æternæ comparatum cum desiderijs hujus mortalis vitæ, fons quidam est quorita expleatur appetitus, ut non sitiat sicut sitit desiderando terrena.

Sicut enim certè desiderantes cœlum, *sitit in Ps. 62.* *te anima mea, sed siti quadam suavi & beatifica,*

Eccles. 2. 4. bunt adhuc sitiunt, & in eum desiderant prospicere quem vident Angeli. Unde sicut fides & desideria in caelo non impediunt satietatem Beatorum, ita neque hic sanctorum mentium, quae illuc desiderando aspirant. At verò sitis terreni cordis aspera est, inhumana est, crudelis est & barbara, quae tanto magis inanem & vacuū reddit animum quo se magis explere putat. *1. Pet. 1.* Sicut somniat sitiens & bibit, & postquam fuerit expergefactus, lassus adhuc sitit & anima eius vacua est, inquit Propheta: Et paulò post: *Ecce servi mei bibent, & vos sitiitis: Ecce servi mei laetabuntur, & vos confundemini.* Tum enim praecipue sentitur confusio cum aliter atque expectatur, accidit, quod in siti terrena tam familiare est, quàm decipi & illudi in humanis & terrenis desideriis, frequens est & prope quotidianum.

Is. 29. Domine, da mihi illam aquam quam promittis, ut non sitiam, neque illuc amplius pergam haurire, ubi cisterna sunt cisterna dissipatae quae continere non valent aquas. *Isid. 65.*

III. PUNCTUM.

1. Cor. 13. **Q**UAE ergo ratione terrena tantum & non caelestia desideras, eadem necesse est ut caelestia tantum & non terrena desideres: quia cum desideria sint velut quaedam animi vacuitates, quas desiderando animus vellet expleri, nunquam explebit terrenis & caducis, sed solum caelestibus ac aeternis: & sicut terrena desiderans avocatur à caelestibus, ne quid terreno desiderio detrahatur: ita desiderantes caelestia prius avocandi sunt à terrenis, quae animū

ita dividunt & distrahunt, ut illis caelestibus ac beatis satis dignè desiderandis par & idoneus esse non possit. Hinc Sponsus sponsae: *Pone me, inquit, ut signaculum super cor tuum, Cant. 8.* In signaculo scilicet sunt cavitates sicut in corde nostro vacuitates illae quas diximus; si qua autem in materia impleta est & formatum signaculum, nunquam replentur illae cavitates nisi per ipsiusmet signaculi superimpositam formam: sic plane desideria nostra nunquam replebuntur nisi per illum ipsū, ad cuius imaginem & similitudinem formati sumus; Unde illud tam frequens sancti Augustini: *Creasti nos Domine ad te, & inquietum est cor nostrū donec requiescat in te: Necnon istud Divi Bernardi, Capacem quipp: Deo animum quidquid Deo minus est non implebit: ceteris rebus occupari potest, at non repleti.* Quod non minus pie quàm verè & fuse Thomas Kempensis; *L. 3. de* *Imit. Chr.* *Quidquid desiderare possum vel cogitare ad solatium meum, non hic expecto, sed in posterū. Expecta c. 16.* *modicū anima mea, expecta divinum promissum, & habebis abundantiam omnium bonorū in caelo, si nimis inordinate ista appetis, perdes aeterna & caelestia; sint temporalia in usu, aeterna in desiderio. Non potes aliquo bono temporali satari, quia ad hac fruenda non es creata; etsi omnia bona creata haberes, non posses esse felix & beata, sed in Deo qui cuncta creavit, tota beatitudo tua & felicitas consistit, non qualis videtur & laudatur a stultis mundi amatoribus, sed qualem expectant boni Christi fideles & praevalent interdum spirituales ac mundi corde quorum conversatio est in caelis.*

Vide in 3. parte, in fine, Ubi de Votis Paupertatis & Castitatis. Necnon in 4. Sabbato hebdomadae 18.

FERIA QVARTA.

QVÆ EST VIGILIA ASCENSIONIS DOMINI. De tertio motivo desiderii sursum ferendi:

Quod illuc suspirare nos faciat, qui in nobis habitat Spiritus Sanctus.

Accipietis virtutem superveniens Spiritus sancti, in vos. Act. 1.

Flabit spiritus eius, & fluent aqua. Pl. 147.

Ad maxillam descendunt, & à maxilla ascendunt usque ad caelum. Eccles. 35.

Vv 2

VERITAS

VERITAS PRACTICA.

Lachrymarum descensus, ascensus est: quod est descensus celerior, eod & ascensus velocior.

RATIO postrema partis, qua priorem satis declarat, hac est, quod descensus lachrymarum ex caelesti desiderio manantium quod est celerior, eo & caeli desiderium vehementius esse designat.

Sed quod caeli desiderium sic per lachrymas designatur esse vehementius, eod magis valet apud Patrem misericordiarum, & Deum totius consolationis, quod est ascensum lachrymarum esse velociorem.

Ergo quo earum descensus est celerior, eo & ascensus velocior. At proinde quando sibi spiritus & fluent aqua, fluant quantum sibi, & caeleste desiderium magis semper accendatur.

I. PUNCTUM.

HÆC Spiritus sancti virtus quam illi erant accepturi, quibus Christus Dominus loquebatur, non erat tantum fortitudo ad corroborandos contra difficultates eorum animos, sed etiam pietas ad eos ita emolliendos consideratione rerum divinarum & praesertim caelestis Beatitudinis, ut, quod ait Apostolus, ipsi intra se gement ed' suspirantes & festinantes. Et nos ipsi, inquit, primitias spiritus habentes, & ipsi intra nos gemimus, adoptionem filiorum Dei expectantes, redemptionem corporis nostri. Et rursum alibi, scimus enim quod si terrestris domus nostra huius habitationis dissolvatur, quod adificationem ex Deo habemus, domum non manufactam, aeternam in calis, nam & in hoc INGEMISCIMUS, habitationem nostram, qua de caelo est, superindui cupientes.

Cum enim ex una parte, mirum in modum afficerentur erga Deum, & res divinas, ex alia vero non parum inde retraherentur ob importunas corporis & vitae praesentis necessitates; tanto inde desiderio tenebantur caelestis illius libertatis consequendae, qua uni Deo tranquille vacarent; ut quod magis accederent ad beatam illam vitam, eod se longius adhuc positos crederent & ingemiscerent; quibus gemitibus illud inter alia boni accedebat; ut non minus mundo & creatis rebus adhererent,

tanquam advenae & peregrini, imo ut exules nihil nisi patriam respirarent: Nam & qui sumus in hoc tabernaculo, inquit idem Apostolus, ingemiscimus gravati, scientes quoniam nondum sumus in corpore, peregrinamur a Domino, audemus autem & bonam voluntatem habemus magis peregrinari a corpore, & praesentes esse ad Dominum.

O jucundiores omni terreno gaudio lachrymas! O utinam mihi caelitus depluant & de Dilecto annuntient, quando veniet, aut Ps. 41. quando veniam & apparebo ante faciem eius? Ite gemitus peccatoris mei, ite & nuntiare Dilecto, quod eius amore languo. Sic nos frequentissime movet Spiritus sanctus & sic postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus; Unde illae manant lachrymae caelestis desiderii, quae quo descendunt ex corde & ex oculis uberius, eod in ubera Dei ascendunt verius, id est, divinam eius pietatem tangunt & movent certius ad multas obtinendas gratias. Talium lachrymarum descensus, ascensus est; & quo descensus est celerior, eo ascensus est velocior. Quod certe est cogitatu pius & utile.

At primo quidem paulo attentius illud est considerandum, quod cum ex diversis causis pia lachrymae possint excitari, tam vero ex duabus praecipuis, quae sunt irriguum illud superius, & irriguum inferius, de quo est mentio in libro Iudicum & in libro Dialogorum S. Gregorii. Irriguum inferius sunt lachrymae promanantes ex peccati culpa vel poena, quales illae tam multae Davidis, Magdalenae, & aliorum vere poenitentium. Irriguum vero superius est quando ex desiderio caelestis patriae ita colliquescit anima; ut toti in lachrymas defluant oculi, sive ob praegustata illius aeternae beatitudinis gaudia; sive ob certam spem, ac fiduciae quaedam teneriorem sensum eod perveniendi, sive ob dilatum dissolvendam desiderium videndi Dei nunquam a nobis offendendi, de quo desiderio hic potissimum agitur; quod tantam cum piis illis lachrymis cognationem habet, ut quod desiderium est vehementius, eo sint uberiores & celeriores lachrymae; & quo sunt uberiores lachrymae, eo magis significant desiderium illud esse altius, seu profundius & vehementius. Sic sanctus Augustinus, quantum, inquit, quisque est sanctior, & desiderium sancti plenior, tanto fit vius in orando fietus uberior. Et in Psalmos,

ad

ad hunc versiculum: fuerunt mihi lachryma mea panes die ac nocte, sapienter adverteit non esse dictum a Davide lachrymas fuisse potus, ne si lachrymando potaret, videretur sitim, quae in arde sebat ad fontem vivum, extinxisse; sed cum dicit lachrymas velut panem manducasse, sic indicat manducando plus sitivisse ad fontes. Et cum additur, die ac nocte. sic expl. cit, sive in prosperis sive in adversis rebus, ego desiderii mei lachrymas fundo, ego desiderii mei aviditatem non desero.

L. de
Lut. Chr.
a. l.
O Suprema civitatis mansio beatissima! o dies aternitatis clarissima quam nox obscurat, sed summa veritas semper irradiat. O utinam dies illa illuxisset!

II. PUNCTUM.

SEd quò Caeli desiderium sic per lachrymas designatur esse vehementius, eò magis valet apud Patrem misericordiarum, & Deum totius consolationis, quod propriè est, ascensum illarum lachrymarum esse velociorem, quasi gradu pari descendant & ascendant, seu qua vehementia descendant, eadem simul tangant & moveant sinum divinae pietatis.

Duo enim sunt, quæ seorsim sumpta magnam apud Deum vim habent; nempe desiderium, & lachrymæ: at quò magis simul juncta poterunt apud ipsum? Sic agnoscebat David: *Posuisti lachrymas meas in conspectu tuo;* id est, ut habet quædam versio, *intra te, in sinu tuo;* quod illustrans sanctus Chrysostomus, nihil, inquit, ita conglutinat atque unit Deo, ut lachryma: Itemque alibi: *Neque enim perinde amnum fontes, floridos reddunt hortos, ut plantam preceationis fontes lachrymarum irrigantes faciunt in summam altitudinem excurrere.* Atque huc referas ex Ecclesiastico, quod supra partem indicatum est: *Non despiciet Deus Dominus preces pupilli, nec viduam, si EFEUNDAT LOQUELAM GEMITUS.* Nonne lachryma vidua ad maxillam descendunt & exclamatio eius super deducentem eas? *A maxilla enim ascendant usque ad caelum;* & *Dominus exauditor non delectabitur in illis?*

Quæ postrema Sapientis verba duplicem possunt habere sensum & quidem contrarium, sed tamen ex a quo convenientem. Primus quasi interrogando *Nonne delectabitur in illis?* Nonne placebunt illi eius lachrymæ?

nonne se his sine permoveri? Alius sensus quasi affirmando, *non delectabitur in illis,* id est, compatietur, condolebit, statim movebitur ad id concedendum quod orant lachrymæ. *Nec erubescunt,* inquit jam supra relat. Serm. 46. sanctus Ambrrosius, *nec erubescunt in petendo, & impetrant in rogando. Causam non dicunt, & misericordiam consequuntur.* *Vires lachrymarum preces sunt quam sermonum:* sermo enim interdum non totum profert negotium, lachryma semper totum prodit affectum. Adde quod sermo est longior, lachryma verò quantocius sese explicat.

Atque hinc notant quidam interpretes, quod dicente Scriptura, *Ezechiam flevisse fletu magno:* dicit tamen Deus se *visisse lachrymam eius,* sic enim ex Hebræo vertunt: *audi vi orationem tuam & vidi lachrymam tuam,* quia videlicet, prima Regis lachryma, quæ in tanto fletu cepit defluere, Deum statim commovit. Non expectavit Deus postremas lachrymas, non tertiam non secundam; sed prima decedente, cum Dei viscera commota sunt. *Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lachrymarum;* & *plorabo die ac nocte non mortuos, sed me viventem?* Esto una tantum sufficeret lachryma, non oberunt aliæ, cum nulla vanè fluat coram Deo, & quæ suum non referat fructum ac meritum.

III. PUNCTUM.

LACHRYMARVM ergo descensus, ascensus est: & quo illarum descensus est celerior, eò ascensus est velocior seu potentior: quia sic ubertim & celerius fusæ lachrymæ indicant, quale sit lachrymantis desiderium, quàm ardens, quàm incensum & spiritale, quo desideriorum ardore ita permovetur divina bonitas, ut cum ad eminentem Beatitudinis locum præparare vult aliquos homines, sic disponat & emolliat per pia illa desideria & suspiria, ut aptè Plaltes regius: *Beatus vir cuius est auxilium abs te: Ascensiones in corde suo disposuit in valle lachrymarum, in loco quem posuit Etenim benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtutem, videbitur Deus Deorum in Sion.*

Atque idcirco, ut ait sanctus Augustinus in hunc Plalmum, *desiderium differtur ut crescat, crescit ut capiat;* non enim parvum aliquid daturus est Deus desideranti, aut parum exercen-

dus est ad capacitatem tanti boni : non aliquid Deus quod fecit daturus est, sed seipsum qui fecit omnia: ad capiendum Deum exercere: quod semper habiturus es, diu desidera. Reprobati sunt in populo Israel qui festinauerunt assidue: & affectus iste reprehenditur in scriptura, festinantium; nempe eorum, quibus pro desiderio sua quietis cadet longius vivere, & in illo radio desistunt à proposito & retrò respiciunt.

Sic itaque desideria cœlestia sunt temperanda, ut, quam ardentem excitantur, tam patienter sustineantur; Quod utrumque fuse & eloquenter cœlesti eloquentia expressum habes apud Kempensem: *Fili mi, cum tibi desiderium aeternae beatitudinis desuper infundi sentis, & de tabernaculo corporis exire concupiscis,*

ut claritatem meam sine vicissitudinis umbra contemplari possis: dilata cor tuum, & omni desiderio hanc sanctam inspirationem suscipe. Redde amplissimas supernae bonitati gratias, quae tecum sic dignanter agit, clementer visitat, ardentem excitat, potenter subleuat, ne proprio pondere ad terrena labaris. Neque enim hoc cogitatu tuo, aut conatu accipis, sed sola dignatione superna gratia & divini aspectus: quatenus in virtutibus & majori humilitate proficias & ad futura certamina te prepares, mihi quoque toto cordis affectu adherere, ac ferventi voluntate studeas deservire.

Evangelium Vigiliæ suprà in hac 2. parte declaratur, tota hebdomada Quinquagesimæ.

FERIA QUINTA.
ASCENSIO
DOMINI.
DE QUARTO MOTIVO COELESTIS
Desiderii quod Christus in Cœlum ascen-
derit, ibique regnet.

Et cum hac dixisset, videntibus illis elevatus est, & nubes suscepit eum ab oculis eorum.
Luc. 1. Act.

VERITAS PRACTICA.

Nemo verius ascendens Christi Mysterium assequitur, quam qui veriori desiderio ascendentem Christum sequitur.

RATIO est, quia nemo verius Christi ascendens mysterium assequitur, quam qui mysterii finem attingit.

Sed nemo verius mysterii finem attingit, quam qui veriori desiderio Christum ascendentem sequitur.

Ergo & nemo verius ascendens Christi mysterium assequitur, quam ille ipse qui sic ascendentem Christum prosequitur. Quae certe consideratio plurimum valere potest augendis nostris desideriis.

I. PUNCTUM.

CONSIDERARI potest hodie Christus Dominus uno eodemque ferme tempore, in triplici statu valde diverso. Primum quidem stat in monte olivarum cum Apostolis, ceteraque illa beata turba, quae ex eius praescripto illuc convenisse creditur, praesertim Beatissima Virgo mater. Deinde post extrema verba, post suavissimam valedictionem, atque impertitam benedictionem, ascendit in altum captivam ducens captivitatem. Denique sedet à dextris Dei, constitutus in caelestibus supra omnem principatum, & potestatem, & virtutem & dominationem.

Contemplantur quam sit amabilis in primo statu

Atque cum Apostolico illo cætu, cui valedicens benedicit! Quam sit admirabilis in secundo, cum beata illa captivitate quam secum in triumphum ad cælos ducit! Quam adorabilis in cælo cælorum cum Angelis, qui certatim sua illi deferunt obsequia, Regem agnoscunt Reparatorem venerantur, Creatorem colunt & adorant. Dic illi cum

157.
153.
151.

gularum Christi Domini bonitatem, qui mihi sic intendit & consuluit, ut non sibi magis quam mihi vacet!

II. PUNCTUM.

SED nemo verius Christi ascendens mysterium attingit, quam qui veriori desiderio Christum ascendens sequitur.

Nam hic est inter alios præcipuus Mysterii finis, ut quod ait sanctus Thomas, nostra 3. p. 2. q. 57. Charitatis affectus erigeretur ad cælestia, ut ubi a. 1. est thesaurus noster, ibi sit & cor nostrum. Atque hoc ipsum est quod Christus suis dixerat: *Va- Ioan. 14. do parare vobis locum, & si abiero & præparavero vobis locum, iterum venio, & accipiam vos ad meipsum, ut ubi sum ego, & vos sitis. Quid apertius? quid amabilius?*

Et certe si de cælo venit in terras ut nos ad cælestia pertraheret, quanto magis putandum est illud ipsum spectasse quando cælos repetiit, cum id longè validius è cælo quam è terra nobis hoc persuadere possit? Etenim quamdiu inter homines remansisset, præterquam quod cælum minimè obvium & apertum erat, vix etiam persuasisset hominibus, cælum terræ præferendum, cum ipse terram cælo præferret, & quò se amabiliorem redderet, eò minus se ab illo separari paterentur quotquot eum nossent, ut patet in Apostolis, quibus admodum gravis & molestus fuit sermo quem cum illis habuit de instanti suo discessu. Nunc verò eum terras deseruerit & in suprema Cælorum ita conscenderit nunquàm ut inde nisi ad Iudicium sese dimoveat, quis illum amet & illum videre non cupiat, illique perpetuò convivere & conregnare?

Nonne hoc ipsum est etiam quò dicebat, *& ego si exaltatus fuero à terra, omnia traham Ioan. 12. ad me ipsum. Sic ergo ascendit, sicut aquila Deut. 32. provocans ad volandum pullos suos, & super eos volitans expandit alas suas; Et alius aptè Prophetæ, Ascendit pandens iter ante eos: unde nihil proflus restare potest dubii, quin idcirco ascenderit ut nos ad se attraheret, sicut sponsa pudentem exoptabat: *Trahere nos post te, curremus Cant. 1. in odorem unguentorum tuorum. Itane lentis, itane postulas?**

III. PUN-

Sic piè quidem & religiosè Christum Dominum ascendentem prosequeris & coles; sed longè verius & perfectius, si verè cum Apostolo dicas: *Desiderium habens dissolvi & esse cum Christo*; Dices autem & senties, si attentè consideras idcirco vel maximè Christum Dominum cælos ascendisse, ut hoc sui videndi desiderium excitaret; neque aliter quilibet verius ascendens Christi mysterium assequetur, quam qui veriori desiderio ipsum ascendentem sequetur.

151.

Nam cum in hoc, atque in quolibet vitæ Christi mysterio, sit certus quidam finis ab ipso Christo intentus; nihil aptius ad mysterii intelligentiam & cultum dici aut cogitari potest, quam quò spectat & attingit illum finem. Est enim finis in moralibus velut forma in physicis, quàm positâ vel sublatâ ponitur aut tollitur res ipsa naturalis; sic positò vel sublato fine: unde hæc sunt expressa sancti Thomæ verba, *Causarum adinvicem ordinatarum si prima subtrahatur, necesse est alias subtrahi. Prima autem est causa finalis.*

14. q. 1.

Sic verò aptè sanctus Augustinus universim de mysteriis Christi: *Quidquid gestum est in Christi Cruce, in Resurrectione & Ascensione, ita gestum est ut his rebus consignaretur vita Christiana qua in terris agitur*: Quasi diceret, in quolibet mysterio, est aliquid certi propositum à Christo Domino ad imitationem, si ve ad affectum nostrum concitandum, si ve etiam ad effectum conformem producendum: quò quidem præcipuè est in illo mysterio investigandum & recolendum. O sin-

15. Enchir. 1. 54.

III. PUNCTUM.

NEMO igitur verius Christi ascendenti mysterium assequitur, quam qui veriori desiderio Christum ascendente sequitur: quia cum in omni mysterio non modo Patris aeterni suamve gloriam spectavit Christus, sed ali- quod particulare nostrum bonum, quod voluit etiam à nobis particularim intendi, quid est, quod cogitari possit vel Christo gloriosius vel nobis utilius quam quod ipse Dominus sibi & nobis præfixit tanquam unum finem spectandum? quis autem ille præfixus finis nisi quem ipse designavit, ut **Ubi ille est, & nos simus**, nunc quidem mente & affectu, post verò corpore & effectu, seu præsentia magis effectiva & reali. Sic de te ac de de nobis luculentè Apostolus sequor autem, si quomodo comprehendam in quo & comprehensus sum à Christo Iesu: qua quidem retro sunt obliuiscens, ad ea verò, quæ sunt priora, extendens meipsum, ad destinatum persequor, ad brachium supernæ vocationis Dei in Christo Iesu. Quicumque ergo perfecti sumus, hoc sentiamus. Et post pauca, quibus miserandum eorum statum deploravit qui terrena saperent, sic pergit: **Nostra autem conversatio in Cælis est, unde etiam salvatorem expectamus Dominum nostrum Iesum Christum, qui reformabit corpus humilitatis nostræ configuratum corpori claritatis suæ.** O quando erit illa hora? Interim verò nostra conversatio sit in cælis. De hac præclare sanctus Bernardus Sermone quarto: **Vide, inquit, quid sit conversari in uno loco: quam suave sit conversari in cælo, quam gloriosum & utile!** Et verò vide, quam id tibi rarum & infrequens, in cælo conversari! Unde hæc raritas? unde hæc infrequentia? Nimis terrena lapis: pluma infecta luto non potest ita sursum erigi sicut et olaret, si non esset luto- sa, excutere de pulvere, consurge, solve vincula colli tui: & audi sanctum Augustinum: **Ascendamus cum Christo interim corde, ut cum dies eius promissus advenit, sequamur & corpore.** Et paulò post: **si ergo rectè si fideliter, si devotè, si sanctè, si piè Ascensionem Domini celebramus, ascendamus cum illo, & sursum corda habeamus.** Itemque alio consequenti sermone: **Elaboremus ergo carissimi, ut, quemadmodum Dominus hac die, nostro eum corpore ad superna conscendit, ita nos post illum quomodo possumus,**

spe ascendamus, & corde sequamur. Ipso affectu pariter & profectu ascendamus post illum, etiam per vitia & passiones nostras. Si utique unusquisque nostrum subdere eas sibi studeat, ac super eas stare consuecat, ex ipsis sibi gradum construit quo possit ad superiora condescendere. Elevabunt nos si fuerint infra nos. De vitis nostris **schalam nobis facimus, si vitia ipsa calcamus.**

O quæ divina bonitas, quæ de malis nostris tanta bona eliciat! quis se audeat ab hac ascensione mentis excusare, cum nullus sit qui vitia non habeat per quæ possit ascendere!

Videnda sunt quæ hac tota proponuntur hebdomade; quorum omnium hic unus & idem finis: ad quem vehementius etiam excitandum adhiberi potest & hæc veritas.

Tanti cujunque refert se à terra retrahere, quanti ad cælum trahi.

Ratio est, quia tanti refert impedimentum boni possidendi tollere, quanti bonum ipsum possidere.

Cum videlicet alioquin nisi sublatis illis impedimentis vix aut ne vix tale bonum acquiri possit. **Vsquequò marceus ignavia, & non intratis ad possidendam terram, quam Dominus Deus Patrum vestrorum dedit nobis? sic Jolue concitabat suos ad excutiendam illam ignaviã, quæ tali obstabat bono possidendo. Sed se à terra retrahere, hoc est tollere impedimentum cali possidendi, seu divina attractionis ad cælum desiderandum & possidendum.**

Licet enim multa sint quæ sese opponant; aut potius licet unum in lethali peccato versetur obstaculum: tamen vel illa omnia, vel hoc unum lethale, quod cælesti obstat bono, sic referuntur ad amorem terrenorum, tanquam ad singularem cæli obicem, ut illo amore sublato vel mitigato, dicantur cessare cætera; vel quia terrenus ille amor, quicquid est illud impedimenti, complectitur; vel quia peccati labes inde damnosior effluit; vel quia cum humanus animus omni vacare affectu non possit, quaratque sibi semper aliquid, quo vel possidendo vel inquirendo se occupet, quando sentit se terrenis exiit curis, tum facile se divinis admiscet: vel quia cum secundæ sive sequentes gratiæ semper à nobis exigant, ut primis obsecundemus, sitq; illa

Ioan. 17.

Phil. 3.

Serm. 4. in Asc. Dom.

Is. 12. Ser. 175. de Temp.

Serm. 176 de Temp.

Ma prima gratia quâ provocamur in melius, ut à terrenis recedamus: sic proinde fit, ut ille terrenorum recessus sit accessus ad cœlum; neque aliter accedendi fiat potestas, quàm recedendo; quia sic est statuta divinitus via, quam prætergredi nefas sit & præcipitium. Unde beatus Job: *Vestigia eius secutus est pes meus, viam eius custodivi, & non declinavi ex ea.*

Denique quocumque intelligatur modo, sic Scripturæ penè omnes, quando de cœlis agitur, de terra primum loquuntur; quando ad cœlestem nos excitant assequendam beatitudinem, à terrenis antè nos evocant cupiditatibus, ut evidenter liqueat hoc unum interesse obstaculum, quò sublato cœlum teneatur. *Egredere de terra tua, & de cognatione tua, & de domo patris tui. & veni in terram quam monstrabo tibi. CONSIDEREMUS,* inquit sanctus Ambrosius libro de Abraham Patriarcha, *ne forte hoc sit exire de terra sua, de huius terra, hoc est, de corporis nostri quadam commoratione egredi, de qua exiit Paulus, qui dixit, nostra autem conversatio in cœlis est. Quod aperte declarat Apostolus, sic de illo ipso Patriarcha; Fide, inquit, demoratus est in terra repromissionis tanquam in aliena, in casulis habitando cum Isaac & Iacob cohereditibus repromissionis eiusdem. Expectabas enim fundamenta habentem civitatem, cuius artifex & conditor Deus. Id est, idcirco sic illi Patriarchæ sua deseruerant, ut quæ sibi à Deo essent promissa, consequerentur, quia sic Deus iusserat, & quia sic figurabatur deleenda esse vel effectu vel affectu terrena nostra, ut promissis cœlestibus perfruamur.*

Quod & confirmat exemplo cæterorum omnium veteris testamenti Principum ac virorum, qui fide illustriores habentur, quibus dignus, inquit, non erat mundus, ac proinde à patria libentes exulabant, ut meliorem invenirent, nempe cœlestem: Quos inter eximius Moyses, *grandis factus negavit se esse filium filia Pharaonis, magis eligens affligi cum populo Dei, quàm temporalis peccati habere iucunditatem, majores divitias aestimans thesauro Ægyptiorum, improparium Christi: aspicebas enim in remunerationem. Quasi diceret, sic videbat contemptu temporaliū, remunerationem promerendam.*

Sed quid umbram & figuram consecramur, cum ipsa lux & veritas Christus Dominus tam aperte se prodatur, ut alterum ex altero

Haynesive Paris II.

suadeat, *Nolite, inquit, thesaurizare vobis thesauros in terra, thesaurizate autem vobis in cœlo. VAD E, vende qua habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in cœlo. Quod cum Adolescens, cui loquebatur, renuisset; tum Jesus Discipulis suis: Filii quam difficile est confidentem in pecuniis in regnum Dei intrare! Facilius est camelum per foramen acus transire quàm divitem intrare in regnum Dei, nempe affectu suis bonis adherentem; quo affectu deposito, quàm facile protinus & perivium reddatur illud regnum, & jam ante dixerat docendo, *Beatos esse pauperes quorum esset regnum cœlorum, & consequenter confirmat, dum ait Petro inquirenti, quid sibi relinquenti omnia futurum esset: Amen dico vobis, nemo est qui reliquerit domum, aut fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut filios, aut agros propter me & propter Evangelium, qui non accipiat centies tantum, nunc in tempore hoc; & in seculo futuro vitam æternam.**

De quibus Domini verbis fusè in 4. parte, tota hebdomada 17. ubi ex multis propositis Veritatibus, hæc viderentur præsentī argumento commodiores.

Hoc amanti cœlum paupertas est: quod amanti terram, divitiæ.

Quanto id minus verum putant divites quod de ipsis Christus dixit, tanto id magis verum est purandum.

Non fit à Christo divitibus difficultas regni cœlorum, sed illam sibi faciunt divites contra ipsum Christum.

Quanta est facilitas divitiarum ut amentur, tanta est difficultas divitum ut salventur.

Quantumcunque sint necessaria & licita divitiæ, nunquam tamen est necessarium & licitum, velle esse divitem, sicut omnes volunt.

Vix se ullus talem putat divitem, qualis in Evangelio improbat; Et vix tamen ullus est qui non sit talis.

Nempe affectu omnes nimio suis adherent commodis vel deliciis, sub prætextu quodam necessitatis, unde est illud impedimentum cœli possidendi, de quo hic agitur, & ad quod auferendum concluditur:

Tanti ergo refert cuiuscunque nostrum se à terra retrahere, quanti ad cœlum trahi. Quæ

X x

quidem

Matth. 6.
Ibid. 19.

Marct. 10.

Job. 23.

Gen. 12.

Gen. 1.

Hebr. 11.

Ibid.

quidem uberius ex Apostolicis scriptis, & sanctorum Patrum sententiis illustrari possent: sed Christus hodie praesertim audiendus: ac propterea sequens etiam Veritas erit opportuna:

Sedentem in caelo Christum, & inde nobis loquentem non audire, periculosius est, quam dum in terris loqueretur.

Hebr. 12.

HOC IPSUM EST QUOD PROPONIT APOSTOLUS: *Videte ne recusatis loquentem. Si enim illi non effugerunt recusantes eum, qui super terram loquebatur: multo magis nos qui de caelis loquentem nobis avertimus.*

Id est, si consideremus illos qui olim in deserto sibi loquentem Deum saepe recusarunt; sive illos qui Christum Dominum in Palaestina praedicantem repudiarunt, non est dubium quin utrique graviter peccaverint, ac meritis peccati poenas dederint: sed id certum nobis esse debet, nos multo gravius peccaturos & puniendos fore, si de caelis modo loquentem nobis Christum avertimus.

Ratio est, quia tanto gravius est peccatum eorum, qui loquentem sibi Christum recusant, quanto magis cognoscitur Christus esse Deus. Sed cum de caelis modo nobis loquitur, magis cognoscitur esse Deus, quam cum in terris loqueretur.

Ergo nos gravius & peccabimus & puniemur, si loquentem nobis Christum avertimus aut recusamus. Seu quod idem est, ergo id periculosius ad peccatum atque ad poenam, quam dum olim loqueretur & recusaretur.

I. PUNCTUM.

Quando Theologi tractant de objecto, quod vocant formale fidei, quo tanquam motivo firmissimo innituntur ad credendum, una voce omnes affirmant cum sancto Thoma, non esse aliud quam ipsum Deum, ut est prima & infallibilis veritas, quae nec decipi cogitando, nec loquendo potest decipere. *Nihil credimus, inquit sanctus Doctor, nisi quia Deus revelavit:* At quando etiam scimus aliquid divinitus revelatum, id tam certo debemus credere, quam certum est nihil aliud fide divina credendum esse. *Leo*

2. 2. q. 1.
a. 1.

rugiet, quis non timebit? Dominus Deus locutus est, quis non prophetabit? Quasi Propheta diceret, sicut statim ad leonis rugitum timent omnes; sic ad Deum loquentem minas, flagella, caedes, & adversos quoscunque casus, licet a sua bonitate multum alienos, tam certo tamen timendum est id futurum quod dixit, unde infidelitatis peccatum, quo se loquenti quis opponit Deo, & quod prima contradicit veritati, grave profecto peccatum est, graviusque poena dignum; sed cum peccati, poenaeque gravitas major aut minor esse possit ex variis, qui circumstant, peccatum casibus: tanto erit peccatum illud gravius, quanto quis magis scire poterat Deum esse qui loquitur, & cui loquenti resistit.

Sunt enim alia alia notoria signa; *Signatum est super nos lumen vultus tui Domine*, ait Propheta Regius, id est, omnes hoc signum habent a naturali lumine, quod sit Deus, & quod sit colendus: ac propterea nullus excusari potest ab aliquo Dei cultu. Sed cum ad illud rationis lumen magis illustrandum accedunt alia, sive a creaturis, sive a Deo; sive ex mirandis naturae effectibus, sive a stupendis supra naturam signis; tunc illi minus excusantur magisque peccant, qui clarius Deum vident, nec tamen consentiunt: Unde ex Gentilibus illi perfidiores, qui doctiores: supra Gentiles vero Judaei nequiores, & ex Judaeis illi miserimi, qui erant beatiore ex praesentia colloquioque Christi Domini, cujus doctrinam respuerant, mores contempserunt, vitam sustulerunt, *qui & Dominum occiderunt Iesum & Prophetas*, inquit Apostolus, *& nos persecuti sunt, & Deo non placent, & omnibus hominibus adversantur, prohibentes nos Gentibus loqui ut salva fiant, ut impleant peccata sua semper: pervenit enim ira Dei super illos usque in finem.*

Quale est enim illud incredulitatis portentum non illi credidisse, cujus Divinitatem antiqua denunciant oracula, nova in dies probabant signa, Daemones expulsi corporibus loquebantur, caeli, aquae, terra, totus universum orbis confitebatur, ipse denique sanctitas vitae & doctrinae palam demonstrabat! Quam dura illi cervice & incircumcisis cordibus, qui tanta obfisterent crudelitati! Cui crederent nisi loquenti Deo: Quem vero Deum esse credent, nisi qui divina patrat opera, Deum ut se testetur esse? unde & illis dice-

Amos 3.

1. Thess. 2.

3. p. q. 4.

a. 4.

1. Pet.

Jan. 10. dicebat, *se non facio opera Patris mei, nolite credere mihi: si autem facio, & si mihi non vultis credere, operibus credite, ut cognoscatis & credatis quia Pater in me est, & ego in Patre.* Sic ostendebat illis, inquit D. Chrylостomus, se nihilo esse minorem Patre ab operum qualitate, substantiam enim ejus videre non poterant. Quamobrem tantò gravius eorum peccatum fuit, qui loquentem recusarunt, quantò apertius scire poterant ipsum esse Deum, quia qui quid hoc nomine loqueretur, non poterat non esse veritas, & illi certò non poterant sine peccato veritati loquenti resistere.

II. PUNCTUM.

Sed cum modò de caelis nobis loquitur Christus, magis cognoscitur esse Deus, quam cum in terris loqueretur.

Tria hic essent explananda nisi alibi fuisset haberentur.

Primum, quomodo nobis jam è caelo loquatur Christus. Secundum, quid loquatur. Tertium, quàm verè modò magis cognoscatur esse Deus, cum de caelo nobis loquitur.

De primo, vide in 3. parte, Dominicam antecedentem, ubi hæc veritas exponitur, *Qui non audit, non audietur.*

Septem ibi producuntur voces seu modi, quibus Christus dici potest nobis loqui, juxta septenarium illud quod in Psalmis refertur: *Vox Domini super aquas; vox Domini in virtute; vox Domini in magnificentia; & quæ sequuntur, ex quibus satis modò nobis sit unam aut alteram vocem seu formam loquendi nobis proponere; magisque laboremus in re ipsa efficienda quàm loquitur, quàm in modo indagando quo loquitur.*

Complectemur itaque, brevitate causa, secundum ex illis propositis cum illo primo, simulque proferemus, quid & quomodo jam Christus nobis loquatur. Jam audivistis, jam vox emissa est, jam vobis proclamatum, *Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra, thesaurizate autem in caelo.* Nonne vox Christi est? nonne ad nos petinde modò dirigitur, ac cum illam primò protulit Dominus? Nonne fides, nonne spes nostra tota posita est in ejus verbis? Quorsum verò in ejus verbis, nisi nos illa spectent verba? Vobis ministrabant, inquit opportunè S. Petrus, *vobis ministrabant ea qua nunc nunciata sunt vobis per eos qui evan-*

gelizaverunt vobis. Quasi diceret, dum Christus loquebatur Judæis aut Discipulis suis, vobis parabat, quod modò vobis loqueretur. Vos habebat ita præfentes atque illos omnes quibuscum aderat. Tam probè norat futurum hoc tempus, quo illa verba vobis erant nuntianda, quam cum ea primum enunciarer. Nec minorem à vobis reposcet rationem de servatis aut non servatis suis verbis, quàm ab illis qui loquentem audierunt. *Qui credit, salvus erit; qui non crediderit, condemnabitur. Qui spernit me, & non accipit verba mea, habet qui judicet eum: sermo quem locutus sum, ille judicabit eum in novissimo die.* Quasi diceret, sicut omnium ego sum Judex, sic omnes ex sermone jam habito, quasi ex sententia jam prolata, judicabo. At nonne tu ex illis es, quorum Christus est Judex? Quomodo verò te ex verbis suis judicabit, nisi ad te verba illa sua prius retulerit?

Sed dices, non diffiteor ad me spectare illa Christi verba, verum quod erat in quæstione, quomodo quæ in terris olim pronuntiavit, jam de caelo proferre dicendus est? Responderetur primò, satis esse ad propositam veritatem, jam illum esse in caelo qui nobis olim in terra locutus est. Deinde verò, etiam de caelo nunc loquitur, quando nunc per me vobis hoc ipsum prædicat & condemnat, nam ipse est qui per suos loquitur, ipse est qui revera jam auditur & spernitur; quàm verè dixit suis, *qui vos audit, me audit; & qui vos spernit, me spernit.* Unde audacter Apostolus, *An experimentum quaritis ejus qui in me loquitur Christus? Nec oportet esse Apostolum ad hanc Christi personam exhibendam; satis est esse approbatum ejus verbi ministrum; satis est si quis legitimè & ordinatè verba ejus enunciet. Quæ quidem enunciata Christi verba si quis sperneret, nonne ipsum diceretur Christum spernere? Quamobrem verò, nisi quia Christi sunt loquentis verba, Christus ipse representatur, ipse loquitur, ipse in dicente sicut in dictis suis spernitur aut honoratur; Non te abjecerunt, sed me.*

Denique quando Christi verbum audis, nisi sis omnino lætus, nonne cor tuum emollitur, nonne accenditur, nonne pavet, nonne terretur, nonne quoquo modo commovetur? At unde quæso est illa commotio? Non est profectò, non est humanæ vocis opus. Non est in omnium potestate hominum vel

exile veræ pietatis comovere sensum. Divina Christi vox & virtus è cælo est, quæ, quidquid boni sensus est, operatur. Vox loquentis in Christi nomine, vox est Clamantis: vox quidem solum humana est, sed non solus homo qui loquitur, quantum ad vocis effectum spectat; Vox Christi est in virtute, in magnificentia, vox confringentis cedros, vox commoventis desertum. Sicut in Sacramentis humana vox est pronuncians sacra verba, sed vis divina Christi est, effectum voci de cælo præbens: unde Apostolus suis: *Christus exhortetur corda vestra*, quasi diceret, autem ferite possimus corporis, at Christi solius est commoveres: *sufficiens nostra ex Deo est, qui & idoneos nos fecit ministros novi testamenti.*

Quamobrem, quod tertium est & præcipuum propositionis nostræ caput, facile est explanare, quam sit videlicet majus & illustrius ad declarandam Christi Domini Divinitatem, quod sic ipse in cælis, atque inde nobis modò loquatur, quam cum in terris esset. Nam & illa omnia suæ divinitatis argumenta, quæ Christus dabat Judæis, nos habemus; & illud insuper eximium & singulare, quod non habebant, nobis collatum est, ut quod resurrexit & ad cælos ascendit, credamus & profiteamur omnes. Dico illud esse eximium & singulare præ cæteris, quæ conferre possint ad certissimam Divinitatis Christi fidem roborandam; nam ut notârunt Sancti Patres, in aliis Christi mortalis mysteriis semper occurrit humanum & infirmum aliquid, quod tamen à divina non est alienum persona, tamen humanæ magis est proprium naturæ quàm divinæ: cum autem in cælis est, cum se illuc sua virtute promover, cum supra quidquid creatum est, ad dexteram Patris sederet, & æqualis est cum illo potestatis; cum inde sanctum emittit Spiritum, quo totum in se convertat mundum; eam nos denique ad se ita trahit, ut in odorem unguentorum ejus curramus, quid est, quod in isto mysterio non sit eximium & singulare, in quo totum est cæleste, totum divinum? Quid est quod desideretur apertius ad Christum verum Deum agnoscendum? Ad quem enim Angelorum dixit aliquando, *sede à dextris meis*, ut præclare Apostolus.

Hebr. I.

Matt. 12.

Hoc est quod expetebant illi qui de cælo signum petebant, sed nobis erat reservatum. Hoc est quo uno præcipue Christus suam

ex veteri testamento Divinitatem indicavit, cum à Judæis quæreret, quid sibi videretur de Christo, cujus esse filium dicerent? Cùmque responderent esse Davidis; at quomodo, ait eis, *quomodo ergo david in spiritu vocat eum Dominum dicens, dixit Dominus Domino meo, sede à dextris meis.* Quasi diceret, nonne hinc manifestè videtis supra hominem esse quem David Dominum vocat, & tamen revera Dominum apparere, cum sedet à dextris Dei? Hoc illud ipsum est quo, ut supra est expositum, quidquid in vita Christus gesserat, quam sanctè & justè gestum esset, animabat manifestandum fore; quia, inquit, *ad Patrem vado*, quia sic patebit me esse Deum, ac proinde nihil nisi justum egisse.

Hoc est unde ipsi beati Apostoli, qui, ut ait sanctus Leo, *tot miraculis confirmati, tot sermonibus eruditi, atrocitatem tamen Dominica Passionis expaverant, & veritatem resurrectionis ejus non sine hesitatione susceperant: tantum de Ascensione Domini profecerunt, ut quidquid illis prius intulerat metum, vertetur in gaudium.* Totam enim contemplationem animi, in Divinitatem ad Patris dexteram sedentis exercebant, nec jam corporeæ visionis tardabantur objectu, quo minus in id aciem mentis intenderent, quod nec à Patre descendendo abfuerat, nec à discipulis ascendendo discesserat. Tunc igitur, diæchismi, filius hominis, Dei filius excellentissimè sacratissimèque innotuit, cum in paterna majestatis gloriam se recepit, & ineffabili modo cepit esse Divinitate præsentior, qui factus est humilitate longinquior. Tunc ad æqualem Patri filium eruditior fides gressu mentis ceptæ accedere, & contræctatione in Christo corporeâ substantia, qua Patre minor est, non egere: quoniam glorificati corporis manente natura, eo fides credentium vocabatur, ubi non carnali manu sed spiritali intellectu per genitorem unigenitus tangeretur.

Sic denique Divus Thomas, ubi de rationibus Ascensionis Domini, hanc in primis affert, ut magis agnosceretur Deus, in cæli sede, inquit, *tantum Deus & Dominus qui dona dat hominibus juxta illud, ascendit super omnes cælos ut implet omnia, suis scilicet donis.* Et auctur nostra reverentia, dum jam non existimamus eum sicut hominem terrenum, sed sicut Deum cælestem, citatque illud Apostoli, *et si cognovimus secundum carnem, Christum, id est, hominem mortalem, sed nunc jam non novimus. Nunc magis eum considerantes in cælis quàm in terris,* magis

Ibid. 22.
Pf. 109.

Joan. 16.

Serm. 2.
de Asc.
Dom.

Rom.

Gal.

2. Th.

Ib.

1. Cor. 13.

magis cum eo, ut Domino Deo, conuersamur quam cum mortali homine. O felicem humanam sortis commutationem! Cum hominibus conuersatus est in terris Deus, ut iam in caelis homines conuersentur cum Deo!

III. PUNCTUM.

Sedentem igitur in caelis Christum & inde nobis loquentem non audire periculosius est, quam dum in terris loqueretur: periculosius est, inquam, ad lapsum, ad noxam, ad poenam & detrimenta quaevis tantò grauius incurrenda, quantò facilius est & illum agnosceret Deum esse qui de caelo loquitur; & qui loquenti Deo repugnat, veritati manifestae repugnare: qua repugnantia quid sceleratius ad culpam? & ad poenam quid grauius? Reuelatur enim ira de caelo super omnem impietatem & iniustitiam hominum eorum, qui veritatem Dei in iniustitia detinent, quia quod notum est Dei, manifestum est in illis, Deus enim illis manifestauit. Propter quod tradidit illos Deus in desideria cordis eorum in immunditiam, ut contumelios afficiant corpora sua in semetipsis, qui commutauerunt veritatem Dei in mendacium.

Videsne Apostolum hoc uno magis veteranos illos infideles insectari, quo magis manifestae veritati repugnarunt. Unde & in alios, quibus etiam illustrior irradiat veritas, vide quanto acerbius inuehat: O insensati Galatae, qui vos fascinarunt non obedire veritati.

Ac denique illorum miseriam, qui ab Evangelio dissentient, propterea vel maximè deplorandam ait, eo quod charitatem veritatis non receperunt ut salvi fierent, id est, veritatem practicam & agentem: ideo mittit illis Deus operationem erroris ut credant mendacio, ut iudicentur omnes, qui non crediderunt veritati sed conseruerunt iniquitatis. Quasi diceret, primò quidem eorum fuit culpa, quòd noluerint credere manifesta veritati, cum possent illi facillè credere; post verò, hæc est eorum culpa poena, ut non possint tam facile, licet velint. Palpabunt in meridie. Per diem incurrent tenebras, & quasi in nocte sic palpabunt in meridie.

Quapropter attentè modò nobis est audiendus Apostolus, ut deinceps attentius audiatur Christus: Videte ne; euenietis loquentem. Videte quas illi subierint poenas, qui lo-

quentem in terris recusarunt. Videte quantò sit modò damnosus illum è caelis loquentem nobis auertere. Videte quis loquatur, quid loquatur, quibus modis & à quibus aueratur? videte vosmetipsos ne perdati quæ operati estis, sed ut mercedem plenam accipiatis. Videte quantis partibus supra ceteros omnes via vobis ad eam veritatis notitiam sit aperta. Videte quid inde vos aueriat, quam sit vanum & ludicrum! Videte quòd si à vobis aliquid terrenum petitur, pro terreno caeleste, pro temporali æternum, pro modico summum & quod est unicum bonum promittitur. Videte quòd res vestrae non tam postulentur quam temperatus rerum affectus, unde nihil vobis deperit, sed potius accedit plurimum & quietis & honoris & gratiae. Videte quòd sit solus defectus fidei; quam sit pavendum illud incredulitatis vitium, quo retardamini.

His & similibus, cum gratia, vehementius exardescere ad contemptum terrenorum & amorem caelestium juxta illud etiam Apostoli: festinemus ergo ingredi in illam requiem, ut ne in idipsum quis incidat incredulitatis exemplum: Est enim festinare, non retardari terrenis affectibus, sed recta quòd vocamur, & indefinenter pergere. Quod & præclare sanctus Leo, sursum vocatos animos desideria terrena non deprimant, ad æterna prælectos peritura non occupent, viam veritatis ingressos fallaces illecebra non retardent, & ita à fidelibus hac temporalia decurrantur, ut peregrinari se in hac mundi valle cognoscant, in qua etiam si quaedam commoda blandiantur, non amplectenda nequiter, sed transeunda sunt fortiter. Ad hanc enim nos devotionem beatissimus Apostolus Petrus incitat, & secundum illam dilectionem, quam pascendis Christi orbibus trina Dominici amoris professione concepit, obsecrans dicit, Charissimi obsecro vos tanquam advenas & peregrinos abstinere vos à carnalibus desideriis qua militat adversus animam. Cui autem nisi Diabolo carnales militante voluptates, qui animas ad superna tenentes corruptibilem bonorum delectationibus obligare, & ab illis sedibus, de quibus ipse excidit, gaudet abducere?

Vide in 3. parte, Feriam 6. hebdomadae 13. ubi ad verba Christi Domini, ego sum panis vivus qui de caelo descendit; quibus hæc Apostoli conformantur, sicut portavimus imaginem terreni, portemus & imaginem caelestis, exhibetur hæc veritas,

Qui caelesti pane sic vivunt ut caelestes fiant,
sic in suis vivunt corporibus, sicut
Caelites in assumptis.

Vide etiam in 4. parte, in festo Sanctorum
omnium.

FERIA SEXTA. DE QUINTO MOTIVO EXCITANDI

In Caelum desiderii:

*Quod tam juste debitum sit hoc desiderium, ut injusti
simus & indigni Caelo consequendo, nisi Cae-
lum desideremus.*

*Viri Galilei, quid statis aspicientes in Caelum? Hic Iesus qui assumptus est à vobis in Caelum, sic
veniet, quemadmodum vidistis eum euntem in Caelum. Act. 1.*

VERITAS PRACTICA.

Sic dignum est Caelum nostris desiderii, ut
nisi caelum desideres, caelo sis in-
dignus.

*Ratio est, quia nisi caelum desideres, caelum despicias.
Sed si caelum despicias, caelo es indignus.*

*Ergo sic dignum est nostris desiderii, ut nisi cae-
lum desideres, caelo sis indignus, & omnino pri-
vandus; Quod quam sit parvendum satis
patet.*

I. PUNCTUM.

CUm Apostoli caeterique spectatores
Ascensionis Christi, ut refert sanctus
Lucas, intuerentur in caelum euntem il-
lum, ecce duo viri astiterunt juxta illos in vesti-
bus albis, qui & dixerunt: Viri Galilei quid sta-
tis aspicientes in caelum? Hic Iesus qui assumptus
est à vobis in caelum, sic veniet quemadmodum
vidistis eum euntem in caelum. Quasi dicerent,
sic spectate & praedicate ascendentem Domi-
num, ut sciant omnes sic eum Judicem ali-
quando descensurum ad exigendam vitae a-
ctae rationem & ad reddendum unicuique se-
cundum opera sua. Quod praeclare sanctus
Gregorius; Oportet, inquit, ut illum sequamur
corde, ubi eum corpore ascendisse credimus. Desi-
deria terrena fugiamus: nihil nos jam deleat in

Hom. 19.

infimis qui patrem habemus in caelis. Et hoc nobis
est magnopere perpendendum, quia is qui placi-
dus ascendit, terribilis redibit. & quidquid nobis
cum mansuetudine praecepit, hoc à nobis cum di-
strictione exiget. Nemo ergo indulta paenitentia
tempora parvipendat, nemo curam sui dum va-
let agere negligat, quia Redemptor noster tunc
tunc in iudicio districtior veniet, quando nobis
ante iudicium magnam patientiam praerogavit.

Ex quibus sancti Doctoris verbis patet,
quod sicut non est satis caelum desiderare, nisi
adhibeatur cura salutis comparandae, ita etiam
ad eam comparandam multum valere caeli
desiderium; Neque aliter cogitare possumus
interrogatos ab Angelis Apostolos, quid tam-
diu mirarentur & caelum aspicerent, nisi ut
monerentur, non esse quidem satis caelum
intueri aut desiderare, nisi simul caelo labora-
rent; Et verò etiam ad hunc laborem suscipi-
endum non parum valere cogitationem &
desiderium caeli, de quo agitur in illo labore
& opere peragendo. Quod ut efficacius per-
sua deatur, sic est proposita veritas, ut non mo-
dò desiderii caelestis utilitas aut dignitas de-
monstratur, sed & ipsa necessitas, Sic enim di-
gnum est caelum nostris desiderii, nostris votis &
suscipiis, ut nisi caelum desideres, caelo te indig-
num ad omnem aeternitatem praestes.

Ratio est facilis & evidens: nam nisi cae-
lum desideres, caelum despicias: sicut si propo-
neretur facili pretio, res aequè commoda, &
utilis,

utilis, ac pretiosa & rara; Quis talis rei desiderio non tangeretur? aut quis nullo rei tantæ tactus desiderio non diceretur vel insipiens vel rerum suarum negligens, vel ipsius rei propositæ contemptor & irrisor? Nam si res esset tantum præstans & non utilis, dici posset servari pretium in res utiles ac necessarias: sed quando additur æquè utilem esse sive necessariam, atque est præstans, revincitur talis excusatio. Quod si etiam res quidem esset utilis sed minimè præstans, aut cujus pretium esset carius, quàm ut quis eam sibi comparare posset, certè is excusandus esset; sed expressè est additum, rei tam utilis ac præstantis perfacile admodum esse pretium: ut si quis valde egeret veste, domo, libris: & percommodè, is omnia si vellet, reperiret, quis porro nollit? Hoc motivo sæpe nos excitat sacra scriptura: *Omnis sitientes venite ad aquas, & qui non habetis argentum, properate, emite: & comedite: venite, emite absque argento, & absque ulla commutatione vinum & lac.*

453.

At Cœlum nonne tale est? proponitur tibi Cœlum ipsum, quantum quantum est, ipsa æterna Beatitudo, qua quid excellentius, quid utilius, quid magis necessarium? Requiritur verò tantum à te, efficax quoddam desiderium ejus tibi comparandæ; quid facilius cum Dei gratia, sive subjectum, sive objectum spectes? Subjectum quidem, tua ipsa est voluntas cujus maximè proprium est desiderare suum bonum; at quid tam tuum quam tua voluntas? Objectum verò est ipsum summum bonum quo quid est desiderabilius! Nonne ergo res valde utilis, valde præstans, & necessaria tibi proponitur, cum cœlum proponitur? Et nonne ejus pretium perfacile, cum sola voluntas, solum ejus desiderium à te exigitur? Quid est ergo rem tantam non desiderare, nisi eam despiciere? Quid est non desiderare, nisi eam credere non esse desiderabilem, nisi vel non esse præstantem, vel non utilem vel nimis caram & difficilem? Quid hoc denique est nisi rei propositæ detrachere, nisi rem despiciere, & pro nihilo ducere? *Vf- quequid detrahent mibi populus iste? quousque non credent mibi? Sic Deus contra detrahentes terræ promissæ.*

Nom. 14.

II. PUNCTUM.

Sed si cœlum despicias, cœlo es indignus.

Nos quidem omnes cœlo indigni sumus, si nos solos spectemus; *Erasmus naturâ filii iræ factus & ceteri, ait Apostolus, Deus autem, qui dives est in misericordia, propter nimiam Charitatem suam qua dilexit nos, & cum essemus mortui peccatis, convivificavit nos in Christo, cujus Gratia estis salvati. & conresuscitavit, & consedere fecit in cœlestibus in Christo Jesu, ut ostenderet in sæculis supervenientibus abundantes divitias gratiæ suæ in bonitate super nos in Christo Jesu.* Quasi diceret, quod alibi expressis ait verbis, *qui dignos nos fecit in partem sortis sanctorum in lumine.* Unde jam non est dicendum nos, in gratia constitutos, cœlo esse indignos, cum Christus nobis cœlum ita meruerit & meritum applicaverit, ut nisi ponamus obicem, nobis de condigno, ut vocant, cœlum detur. Ponit verò ille obicem, & se indignum cœlo facit qui cœlum despiciat: quia id despiciat quod Christus tanti fecit, ut ad illud nobis promerendum, se suaque omnia dederit: *Quia si nihil est ante illum sanguis, ait Sapiens de homicida, sic de contemptore cœli, quasi nihil esset ante illum sanguis Christi qui pro cœlo est fusus, quod ipsum est contemnere & ut ait Apostolus, concubare filium Dei, & sanguinem testamenti pollutum ducere in quo sanctificatus est, & spiritui gratia contumeliam facere.* Potestne aliquid cogitari cœlo indignius?

Ephas. 2.

Coloss. 1.

Ecclesi. 8.

Hebr. 10.

Addo, quod qui cœlum despiciat, non laborat pro cœlo, non hic seminatur quod illic metatur, non hic pugnat ut illic triumphet, non deserit villam aut juga bouum, ut invitatus ad cœnam magnam veniat, unde est illa pavenda sententia: *Qui invitati erant, non fuerunt digni, nemo virorum illorum gustabit cœnam meam.*

Matth. 22

Luc. 14.

Denique cur cœlum despiciat nisi quia nimis terram & mundum diligit? qua in dilectione cum affectus omnes depraventur, cumque ex depravatis affectibus cuncta nascantur vitia, quid cœlo magis oppositum? quid cœlo magis indignum? *Foris canes & impudici.*

Apo. 22.

III. PUNCTUM.

Sic ergo dignum est cœlum nostris desideriis, ut nisi cœlum desideres, cœlo sis indignus; quia tale bonum desideranti propositum non desiderare, despiciere est; despiciere autem nemo illud potest quin se ejus indignum faciat. *Quoniam repellitis illud, & indignos vos judicatis.*

Act. 13.

vna

vita aeternae, ecco convertimur ad gentes, dicebāt Judæis Apostoli; quod & Christus Dominus illis & cœli contemptoribus comminatus erat. *Math. 21* Auferetur à vobis regnum Dei, & dabitur genti facienti fructus ejus. Et qui ceciderit super lapidem istum confringetur: super quem verò ceciderit, conteret eum. C. ADVNT super eum qui modo contemnunt, inquit sanctus Augustinus, cadet verò super eos cum in poenam contemptus, conteruntur & perduntur, tanquam

Lib. 1. de
Question.
Evang.
c. 39.

pulvis quem proicit ventus.

Anteverte hanc poenam, agnosce quàm peccaveris, non satis desiderato cœlo tam desiderabili. Confitere quam inde indignitatem contraxisti; Dic cum Eldra Sacerdote: *1. El. 3.* Deus meus confundor, & erubescio levare faciem meam ad te. Et cum Rege Manasse: *Oratio Manasse, Luc. 11.* Non sum dignus intueri & aspicere altitudinem cœli. Aut cum filio prodigo: Pater, peccavi in cœlum, & coram te: iam non sum dignus vocari filius tuus.

S A B B A T O. DE SEXTO MOTIVO ACUENDI IN Cœlum desiderii:

Quod inde Gaudium Spirituale redundet.

Et ipsi adorantes regressi sunt in Ierusalem, cum gaudio magno. *Luc. 24.*

VERITAS PRACTICA.

Spes cœli, cœlum est.

Prov. 13. Sensus est, quod licet spes omnis qua differtur affligat animam, afflictio tamen anima sperantis cœlum, sic suavis est, ut quidam cœli pragustus videntur: & quo maior est afflictio, eò sit suavitas maior, & pragustus cœli suavior. Ratio est, quia quò maior est anima sperantis cœlum afflictio, eò maior est cœli possidendi seu futura Beatitudinis certitudo & fiducia. Sed quò maior est talis certitudo, maior est suavitas, & pragustus cœli suavior. Ergo & quò maior est afflictio, inde est maior illa suavitas: & sic abundat consolatio, ut iam cœlum possideri putetur, sicque spes cœli, cœlum dici possit; ac proinde etiam, mirum inde quantum cœlestia provocentur & acuantur desideria.

I. PUNCTUM.

Dubitari non potest, quin aliquam ex recessu Christi Domini mœstitiam omnes Discipuli senserint, & quò cum præsentem magis diligerent, quin eò dolentius absentem deplorarent; verum cum de illius cœlesti Gloria certi essent, & de sua futura bene sperarent, ubi cum aliquando revise-

rent; tanto omnes de repente repleti sunt gaudio, ut nihil nisi de eo colendo, adorando & benedicendo cogitarent, in eaque cogitatione & cœlesti gaudio permanerent toto vitæ decursu.

Hoc illud est scilicet gaudium, de quo jam ante illis Dominus dixerat: *Luc. 10. Math. 5.* Gaudete quod nomina vestra scripta sunt in cœlis. GAUDETE & exultate quoniam merces vestra copiosa est in cœlis. Et certè quid est aptius ad excitandum illud gaudium, quam talis cogitatio? & quid potentius ad illam cogitationem crebro & frequenter usurpandam, quam gaudium illud quod inde redundat? Loquar, ait sanctus Bernardus, quod expertus novit, inexpertus ignorat; animalis enim homo non percipit ea qua sunt spiritus Dei. Nunquid non plerumque orantibus nobis omnia viscerum succutiuntur occulta, ad memoriam gaudii illius quod est in Ierusalem, qua sursum est, qua est mater nostra: & lachrymarum unda vultus meditantium perfundit? Si oblitus fueris tui Ierusalem, oblivioni detur dextera mea, adhaereat lingua mea faucibus meis, si non memineris tui, si non proposuero Ierusalem in principio latitiae meae. Verè in principio latitiae, quia finis illic repositus est. Principium gaudii illius, quod hic quandoque sentimus. stilla est, guttula est, de flumine illo descendens, cuius impetus latificat civitatem Dei.

Sed

Sed quod magis mirum est magisque perpendendum, cum spes quæ differtur, affligat animam, ut ait Sapiens, & quotidiana tentitur experientia: quomodo spes cœli quæ conjuncta est cœlesti desiderio, & quæ tantopere hic differtur, quomodo inquam non affligit sperantem? aut si affligit quomodo eum consolatur, quomodo tali replet gaudio, quale jam dictum est?

Hoc ut declararetur apertius, præmittitur Veritas paucis quidem expressa verbis, sed multo plena sensu, Spes cœli, cœlum est. Spes est quidem affligens, quia differtur, sed afflictio illa tam suavis est ut, quod magis affligit, magis afficiat suavitate quadam cœlesti, quæ Cœlum dici potest in terris, quod ea prægustet gaudia quæ sunt in cœlis.

Ratio quæ affertur, in sua prima parte & propositione, continet duplex documentum valde utile & scitu necessarium.

Primum est, quod afflictio spei cœlestis dilatare quod major est, eò majorem invehit cœli possidendi & futuræ beatitudinis certitudinem, quanta scilicet haberi potest in terris, talis enim afflictio manifestè indicat desideria terrena jam nulla esse, nullam terrenam sollicitudinem, nullum mundanum solatium; sed totum in cœlis defixum esse animum; totum ibi esse thesaurum & cor totum. Quæ certè animi dispositio magnam in se habet cœli certitudinem: Ut è contra, quod aliud est documentum, quem nullum movet desiderium, quem nulla dilatare spei tangit afflictio, signum est, ordinatè loquendo, vix ullam ejus animi partem esse in cœlo, vix illum aliquid suum existimare in cœlis esse repositum; nam de hoc crebrius cogitaret, sicut frequenter cogitat de suis prædiis, de suis negotiis, de suis bonis. *Portio mea in terra viventium*, inquebat David, quasi diceret, non hic in terris sed in cœlo mea sunt omnia posita, unde quid in se sentiret desiderii & certitudinis pro futura sua felicitate statim exprimit, *Educ de custodia animam meam, ad confitendum nomini tuo; me expectant justi donec retribuas mihi.* Quod explanans S. Bernardus, sic nempè, inquit, *portio nostra in terra viventium, si ut decet memoriam affectio comitetur, & paucis interjectis: alioquin quid istud negligentia, quid pigritia, imò quid recordia est, ut non crebris suspiriis & ferventissima affectione abrumpere hinc, & in illa tam felicia agmina jaculari ani-*

Haynesvæ Pars II,

mos studeamus. *Vt nobis à duritia cordis nostri, vta à peccato gentium, quas Apostolus memorat sine affectione fuisse.*

II. PUNCTUM.

Sed quo major est certitudo & fiducia possidendi cœli seu futura beatitudinis, eò major est suavitas, & prægustus cœli suavior.

Hoc est fortissimum solatium quod habemus, inquit Apostolus, qui confugimus ad tenendam propositam spem quam sicut anchoram habemus anima tutam ac firmam. Fusè autem & aptè sanctus Augustinus in illud Psalmi, *labores manuum suarum manducabis, QUASI perverse*, inquit, *videtur dicere non intelligentibus; debuit enim dicere, fructum laborum tuorum manducabis.* Tum verò reddens rationem cur potius dictum sit *labores manducabis*, quam *fructum laborum*: *Modò, inquit, labores habemus, fructus postea erit, sed quia ipsi labores non sunt sine gaudio, propter spem de qua paulo ante diximus, spe gaudentes, in tribulatione patientes, modò nos ipsi labores jucundant, & latos nos faciunt de spe.* Quod confirmans ex alio psalmo ubi dicitur, *surgite postquam sederitis qui manducatis panem doloris: Iste est*, inquit, *labor fructuum, panis doloris: nisi enim manducaretur non diceretur panis, nisi autem haberet aliquam suavitatem panis iste, nemo illum manducaret cum tanta suavitare.* *Plorat in gemitu qui orat: dulciores sunt lachryma orantium quàm gaudia theatrorum.*

Itemque in hos versiculos, *quare tristis es anima mea & quare conturbas me: spera in Deo.* Ecce, inquit, iam quadam interiore dulcedine lætati sumus: ecce acie mentis aliquid incommutabile superstrictum & raptim videre poruimus. Non dubitas de Deo tuo: jam aliquid incommutabile persensisti, &c. Ac rursus in alium Psalmum, ubi hæc refert Joannis verba: *nunc filii Dei sumus, & nondum apparuit quid erimus.* Quis non exultaret, inquit, si subito nescio cui peregrinanti, & ignoranti genus suum, patienti aliquam egestatem & arumnam, & in labore constituto diceretur: *filius senatoris es, pater tuus amplo patrimonio gaudet revera, revoco te ad patrem tuum. Quasi gaudio exultaret, si hoc non fallax promissor diceret. Venit ergo non fallax Apostolus Christi, & ait: quid est quod vos affligitis, habetis patrem, habetis patrimonium, filii Dei sumus, nondum apparuit quid erimus, sed*

Y y iam

Hebr. 6.

In Ps. 127.

Ps. 126.

Ps. 47.

Ps. 34.

1. Ioan. 3.

iam sumus in spe. Quasi diceret; quàm certum est de presenti nos esse filios Dei, tam verè nobis exultandum de futura patris hereditate. O quæ patris hereditas! O quæ filiorum beatitudo!

III. PUNCTUM.

Spes ergo cæli, cælum est; etiamsi spes differatur, etiamsi dilata sperantem affligat, tamen ipsa sperantis afflictio tam suavis est propter certitudinem & fiduciam quæ inde major percipitur, ut quod est afflictio gravior, eo sit suavis dulcior & securior: unde jam ex hac vita beati dicuntur, qui sic sperando lugent & lugendo sperant: labores manuum suarum manducabis, beatus es & bene tibi erit. Beatus es, de presenti est, inquit sanctus Augustinus, bene tibi erit, de futuro est: cum manducas labores fructuum tuorum, beatus es: cum perveneris ad fructum laborum tuorum, bene tibi erit quod dixit: nam si bene tibi erit, utique beatus eris, & si beatus eris, bene utique tibi erit. Sed interest inter spem & rem. Si spes tam dulcis est, quando res dulcior erit? Itemque a libi, sicut spe salvi, ita & beati facti sumus.

Ps. 127.

1. 19 Civit. a. 4.

Ps. 136.

Quomodo verò fletus & gaudium simul sit de cælo, sic idem piè non minus quàm luculentè in psalmum, superflumina Babylonis illic sedimus & flevimus, dum recordaremur tui Sion. Inde oportet ut fleas recordando Sion: multi enim flent fletu Babylónico quia & gaudent gaudio Babylonis: gaudent lucris, & flent damnis: utrumq; de Babylonia est. Flere debes sed recordando Sion, Si recordando Sion fles, etiam quando tibi secundum Babyloniã bene est, oportet ut fleas. Attendat quisq; ipsam felicitatem suam qua exultat: attendat si non fluat illa felicitas, si potest certus esse de illa quod maneat in æternum. Si autem non est certus, & videt fluere unde gaudet, fluvius Babylonis est, sedeat supra & fleat. Sedebit autem & plorabit si recordatus fuerit Sion. O pax illa quam videbimus apud Deum! O pax illa & sancta aequalitas Angelorum! ò illa vi-

sio & spectaculum pulchrum. Ecce in Babylonia, pulchra sunt qua cives ipsius Babylonia tenent: sed non te teneant non decipiant. Aliud est solatium captivorum, aliud gaudium liberorum.

Quæ cum sanctus Doctor fusillimè toto illo psalmo explanando prosequatur, tum sic aptè concludit: Quàm libenter audistis, tam libentius agite quod audistis, si non vultis esse salices Babylonia, pasti de fluminibus eius & fructum nullum afferentes. Sed suspirate in æternam Ierusalem: quæ præcedit spes vestra, sequatur vita vestra: Ibi erimus cum Christo: Christus nobis modo caput, gubernat nos modo desuper, amplectetur secum in illa civitate, cum aequales erimus Angelus Dei. Non audeamus hoc suspicari de nobis, nisi promitteret Veritas: Hoc ergo concupiscite fratres, hoc die nocteque cogitate. Quidquid de mundo feliciter arripserit, nolite præsumere, nolite libenter colloqui cum voluptatibus vestris. Si vultis armati esse contra tentationes in sæculo, crescat & roboretur desiderium Ierusalem æterna in cordibus vestris.

Quod autem hic uno verbo dicit ad confirmandam nostram certitudinem, id promississe veritatem, paulò uberius & expressius sic in alium psalmum: qui promissit Deus est, crede, plus est jam quod fecit quàm quod promissit. Quid fecit? mortuus est pro te. Quid promissit? ut vivas cum illo. Incredibilius est quod mortuus est æternus, quàm ut in æternum vivat mortuus. Iam quod incredibile est, tenemus. Si propter hominem mortuus est Deus, non est victurus homo cum Deo? non est victurus mortuus in æternum, propter quem mortuus est qui vivit in æternum? accepit ex te unde moreretur pro te: Induit se ubi moreretur pro te. Induet te ubi cum illo vivas. Vbi se induit morte? in virginitate matris. Vbi te induet vita? in equalitate Patris. Quidam vestrum jam sursum est: quod hic accepit, ubi mortuus est, ubi crucifixus est. Iam quædam primitia tua precesserunt, dubitas quia secuturus es?

Ne dubita, dum modò non desis Gratia.